

1 Dimodi

Pol köp nöd u Dimodi nıp kali ktiñ rika

1 ¹Dimodi. Yad Pol. God Ud Kamiñ Yuep Bi Kub hon u abe, Krai Jisas hon niñ udun gasi halö midpun Bi Kub u abe, apil miñau yip hag lilö, Krai Jisas manö aij ud arep bi nipe ap midpin. ²Dimodi. Krai manö aij u nöp hag ñainö, Krai Jisas niñ udpan u me, nöp ñi aij yad, a gabin. Bapi God, Bi Kub hon Krai Jisas, nöp mög niñmil, ud aij gimil, abad mid aij gilö me, ne agamij mid aij gimön.^a

Manö piral niñ udöl rö löp u, kalip hag ñi aij gimön, a ga

³Yad nöd Masedonia Propins arniñ gem, nöp daun kub Epesas ud lem manö hag ñinö u, miñi u rö nöp kauyañ hagniñ gabin. Ne Epesas au midmön, niñi bi God Manö hagabun, a göm, manö piral piral hagpal gau kalip wasö gimön, hag aij gimön. ⁴Manö aiud piral udöm hagpal u, “Apis bac hon aniñ göl aniñ göl riklö auöp,” a gipal u, hagnön arö göl. Manö adö aniñu hagnön, pen pen nöp hagpal. Manö piral adö aniñu niñi bi gau kalip haglö, God nipe niñi bi ud kamiñ yuniñ gab manö aij u niñagnaböl. Aniñ u, kale Krai manö aij u niñ udöl rö lagnab.^b ⁵Niñi bi Jisas niñ udpal gau kale pen pen midmagö löl, a gem, nöp manö aniñi hagabin. Midmagö kale añ dañ, nagi ubiñ adö u aij, nagi ubiñ adö u naij, niñ aij göm, nagi ubiñ aij adö aniñu areinaböl u, kale niñö nöp añ mam gau midmagö linaböl. Kale aniñöl añ mam gau pen pen midmagö leinaböl u, kale niñö nöp Krai manö aij u niñ udöm, hagnön rö nöp gipal, a ginabun. ⁶Pen niñi bi rimnap Krai manö aij u hagnön rö arö göm, bi hauñ rö manö yihariñ gau hag amil apil gipal. ⁷Hon God lo hag ñeb bi midno, a göm, ana udagöm niñi bi gau kalip hag niñal u pen kale ktiñ göm manö hagabun iñ aniñu midöp me u, a göm, iñ aniñu niñagal.

^a 1:2 Ap 16:1-3; Dai 1:4 ^b 1:4 1Di 4:7; Dai 1:14

⁸Hon niŋbun, God lo manö nipe haga u, manö kabö göl, manö aij yöl midöp. Pen hon God lo manö aij anibu udun, gasi hon ke niŋjun hainö gun, abönamö geinabun u, aij wasö. Nipe haga rö nöp hag ñeinabun u, aij ginab; wasö wasö.^c ⁹Pen hon niŋbun, God lo manö nibi bi gi aij gipal gau kalip hagagab; nibi bi lo manö rib jubal gau kalip hagab. Nibi bi God nip niŋagal gau abe, nibi bi nan si nan naj gipal gau abe, kalip hagab. Nibi bi God nip sabe gagal gau abe, nibi bi God nip manö naj haggpal gau abe, kalip hagab. Nibi bi nime nap kale ke al pak libal gau abe, nibi bi wip albal gau abe, kalip hagab. ¹⁰Nibi si bi si gipal gau abe, bi kale nibi ap aip wasö bi ap aip göm gipal gau abe, kalip hagab. Nibi bi kale nibi bi ñi pai rimnap si ud daulö, wög kalip gipal, bi gau abe, nibi bi manö piral haggpal gau abe, nibi bi “God amgö ilö niŋö hagpin,” a göm, piral haggpal gau abe, kalip hagab. Nibi bi Krai manö aij nipe u rib jubal gau kalip hagab. ¹¹Manö aij anibu Krai manö aij nipe u nöp. Manö aij anibu God mailö halö u yip manö hag ñi ajep bi nipe hag la.

Bi Kub Pol nip mög niŋa

¹²Yad Krai Jisas Bi Kub hon u nip aij a gabin. Yip, bi aij yad, a göm, udöm, klö nipe u yip ñö, bi wög gep nipe midpin.^d ¹³Pen nöd yad mid aij gagmidin. Yad God nip hag juem, Krai Jisas nibi bi nipe gau kalip gi naj gem, bi naj, bi kal yabił midmidin. Pen God nip niŋagem, manö haga ił u niŋagem ginö u me, yip mög niŋöm uda.^e ¹⁴Bi Kub yip mög yabił niŋöm, ud aij göm, Krai Jisas niŋ udep magö u abe, nibi bi gau midmagö lep magö u abe, midmagö yad aŋ daŋ yim la.

¹⁵Manö böŋ nöp niŋ udep ap hagnig gabin: Krai Jisas ram minöŋ ił i aua u, nibi bi nan si nan naj gipal gau kalip ud kamiŋ yuniŋ aua. Bi nan si nan naj kub yabił gimidöp u yad nöp.^f ¹⁶Pen Krai Jisas yip mög niŋöm, ud kamiŋ yunam, a göm, haga, “Bi nan si nan naj yabił gimidöp anibu nip ud kamiŋ yunö, nibi bi gau magöŋhalö niŋöm hagnaböl, ‘Krai Jisas nipe bi naj anibu nip ud kamiŋ yua rö, yip u rö nöp ud kamiŋ yunab,’ a ginaböl,” a ga. Anib u, kale Jisas nip niŋ udlö, nipe kalip pör midep magö u ñinab. Adö anibu nöp, yip mög niŋöm ud kamiŋ yua. ¹⁷Kiŋ kub nipe hadame dagol midmidöp, uri midöp, hainö pör pör nöp mideinab. Nipe kamiŋ midep magö u nöp midöp; umeb magö u midagöp. Nibi bi nip amgö niŋagpal. Nipe nöp God añi nöp midöp. Bi Kub mailö unbö ke halö anibu, hib nipe pör pör nöp hagno adö araŋ. Anib unbö rö aij.

Pol Dimodi nip manö ap haga

¹⁸⁻¹⁹Ñi yad Dimodi. Nöp manö ap hagnig gabin. Manö hagnabin anibu, God nöd nibi bi rimnap gasi ñö, ne hainö niŋön ginabön u hagla rö nöp

^c 1:8 Ro 7:12,16 ^d 1:12 Ap 9:15; Gal 1:15-16; 1Ko 15:9-10 ^e 1:13 Ap 8:3; 9:1-5

^f 1:15 Luk 19:10

hagnabin. Manö anibu udmön, Krai Jisas manö aij u klö gi niñ udmön, nan nihön aij, nan nihön naji, a gi niñ aij gimön, nagi ubiñ aij adö u nöp ammön, kijaki yam nipe gau aip klö gimön pen pen gimön. Nibi bi rimnap anig gagöm, God kalip gasi aij ñöb u arö göm, ap lug pakpal. ²⁰Bi ne Haimenias aip Aleksada aip anig gilö hagnö, “Anig gipil u, hon aip jim ñöl God nip sabe gagun. Kalip bi mihön arö gino, Seden böñ u midmil, marö yabiñ gö, God nip hag jubil u arö gimil rö löp,” a ginö.⁸

God nip sabe gep

2 ¹Manö hagnig gabin u anig göl midöp: hon nibi bi gau magöñhalö gasi niñun, kalip God nip sabe gun; nibi bi gau kalip nan nihön midagainim, God nip hag niñun; nibi bi gau God kalip gi ñöm abad mid aij ginim, a gun, sabe gun; nibi bi gau magöñhalö God nipe gi aij göp u gasi niñun, God nip aij a gun. ²God nip hag niñno, kiñ gau abe, gapman bi kub gau abe, kalip magöñhalö abad mid aij ginim. Anig gö me, hon agamij mid aij gun, God nip gasi niñöl gi, gi aij göl gi mideinabun. ³Anib unbö rö ginabun aij. God, Ud Kamiñ Yuep Bi hon u, nip u rö nöp aij ginab. ⁴“Yad nibi bi gau magöñhalö ud kamiñ yuniñ gabin u, kale magöñhalö manö aij yad u niñ udöm, manö aij manö it u niñ aij göl,” a gi gasi u niñöb.

⁵Nihön ginig:

God añi ap nöp midöp.

Pen Bi añ nibö u, u rö nöp añi ap nöp midöp.

God böñ lap midöp;

hon nibi bi böñ lap midpun.

Pen Bi añi ap nöp nibi bi ud God aip jim ñinim rö löp.

Bi anibu Krai Jisas, nipe ke bi yabiñ ap.

⁶Nan si nan naji nibi bi gau magöñhalö gipal gau,

Krai Jisas nipe mab ba lañ hañ romañ nipe ke udöm,

ilön kub udöm, umöm, pen kub hon anibu böñ nöp raua.

Anib u, God hag la ñin u,

Krai Jisas ga anibu nibi bi niñöm niñ udnaböl gau,

nipe kalip magöñhalö ud kamiñ yunab.^h

⁷Adö anibu nöp, Krai Jisas yip hag lö, yad Jisas manö aij ud arep bi ap midem, manö aij anibu nibi bi gau magöñhalö hag ñi aij gem, Juda nibi bi wasö gau kalip Krai Jisas manö niñö u hag ñi ajpin. Yip wög hag la anibu, niñö yabiñ hagin.ⁱ

⁸Bi gau, ram minön magöñhalö gau, bi rimnap kalip mulu lugagö, pen pen hagagöm, agamij jim ñöl nöp midöm, pör nöp God hagöp rö nöp göm, nip ñimagö gilañ göl gi sabe gaiöl u, yip aij ginab.

⁸ 1:20 2Di 4:14-15; 1Ko 5:5 ^h 2:6 Ro 3:29-30; Gal 1:4 ⁱ 2:7 Ap 9:15; Gal 2:7-8; 2Di 1:11

⁹Pen nibi gau u rö nöp agamij mid aij göl. Umagö kale malikagnaböl. Nan gol udöm kliñ aij gipal gau, aka bis kibap rö mani kub rauep gau, aka wañij mani kub rauep gau yimagnaböl. Nibi nan aij aij hañ romanj yimbal gau, nibi bi rimnap hanip niñlō aij gañ, a göm, gipal u, God nip aij gagöp.^j ¹⁰Pen nibi God nip niñ udun sabe gipun, a gipal gau, kale nibi bi rimnap gau kalip ud aij göm, wög rimnap gi ñöm, kalip gi aij göm, göl. Anig ginaböl u, God nip aij ginab.^k

¹¹Bi gau God Manö hag ñaiöl u, nibi gau agamij midöm, niñ aij göl. ¹²Yad nibi gau kalip hagin, kale God Manö bi gau kalip hag ñagnaböl; kale bi gau kalip abad midageinaböl. Bi gau God Manö hag ñaiöl u, nibi gau kale manö rimnap hagagöl.^l ¹³God Adam nip nöd gi löm, hainö nibi nipe Ip nip gi la.^m ¹⁴God mab magö wasö ga u, kijaki manö piral hageia Adam niñaga. Nibin Ip kijaki manö piral u niñöm gi naij ga.ⁿ ¹⁵Pen nibi gau ñi pai yag dapöm, ana udöm, Krajs Jisas nip niñ udöl gi, nibi bi gau kalip midmagö löl gi, Krajs Jisas manö aij nipe hagöp rö nöp göl gi, gi mideinaböl u, God kalip ud kamiñ yunab.

Nibi bi Krajs Jisas niñ udpal gau kalip abad midep bi gau

3 ¹Manö niñö yabiñ hagnig gabin. Bi rimnap, Krajs Jisas nip wög gun, nibi bi nip niñ udpal gau kalip abad midaiun, a göm, gasi u niñbal gau, gasi aij yabiñ niñbal.^o ²Pen kale nibi bi Jisas niñ udpal gau kalip abad midep bi rimnap udun, a ginabim u, bi gi aij gipal gau nöp niñmim udmim. Nibi kale añi ap nöp udöm, bi hain aij, gasi niñ aij göm, nan naij gagöm, nibi bi milö gau nibö hag wihai dam ram kale aip añ dañ udöm, nibi bi Krajs Jisas niñ udpal gau kalip hag ñi aij göm, gipal bi gau nöp niñmim udmim.^p

³Pen bi ñig wain iru niñbal gau, bi kal yabiñ jubal gau, bi manö pen pen hagpal gau, bi utpö kiño kibap mani midmagö libal gau, kalip niñmim udagmim. Bi agamij hain riköm, mid aij göl u nöp niñmim udmim. ⁴Bi nibi ñi pai amilap kale gau kalip abad mid aij gilö, ñi pai kale gau pen, bapi niñö hagöp, a göm, niñbal bi gau niñmim udmim. ⁵Pen bi nibi ñi pai nipe ke gau abad mid aij gagnab u, nipe aigöl göm God nibi bi nipe gau kalip abad mid aij ginim?

⁶Bi Krajs Jisas nip gisön nöp niñ udpal gau niñmim udagmim. Bi Krajs Jisas nip gisön nöp niñ udöp u, bi kub midpin, a göm, lug pakö, God nip manö kub hagöm, hag ke gau yunim rö löp. Kijaki hadame nöp, yad bi kub midpin, a göm, God nip arö gö, God pen nip hag yua rö u, nip u rö nöp ginab. ⁷Bi udnabim anib u, nibi bi Krajs manö aij u niñ udagpal gau niñöm, bi u bi aij, a göm gasi niñbal, bi anib rö nöp niñmim udmim.

^j 2:9 1Pi 3:3-5 ^k 2:10 1Di 5:10 ^l 2:12 1Ko 14:34 ^m 2:13 Jen 2:7,21-22; 1Ko 11:8-9
ⁿ 2:14 2Ko 11:3; Gal 3:1-6 ^o 3:1 Ap 20:28 ^p 3:2 Dai 1:6-9

Wasö u, nibi bi Krajs Jisas nip niŋ udagpal gau bi anibu nip hag julö, kijaki hel nip udnim rö löp.⁴

⁸Pen kale bi abad midep kalip wög gi ñeb bi rimnap udun, a ginabim u, niŋ aij gimim udmim. Nibi bi gau, bi u bi aij, a göm gasi niŋbal, bi gau nöp niŋmim udmim. Kale manö niŋö nöp hagöm, manö piral hagagöm, ñig wain iru ñiŋagöm, uŋpö kiŋno mani nan lip gi udagöm, gipal bi gau nöp niŋmim udmim. ⁹God Manö u magöŋhalö manö niŋö nöp, a göm, klö gi niŋ udöm, mid aij gipal bi gau nöp niŋmim udmim. ¹⁰Anib u, nöd wög pro rimnap kalip hagpe, kale gi aij geinaböl u, hagpe, bi abadep bi gau wög gi ñeb bi midaiöl.

¹¹Pen bi abadep kalip wög gi ñeb nibi rimnap udun, a ginabim u, u rö nöp niŋ aij gimim udmim. Nibi anib gau u rö nöp nibi aij nöp midaiöl. Nibi bi gau, nibi u nibi aij, a göm gasi niŋbal, nibi anib rö nöp niŋmim udmim. Nibi bi rimnap kalip hag juagöm, nibi agamij hain riköm, ñig wain iru ñiŋagöm, manö piral hagagöm, nan rimnap si udagöm, pör gasi niŋ aij gi mideinaböl, nibi anib rö nöp niŋmim udmim.⁷ ¹²Pen bi abadep kalip wög gi ñeb bi gau, nibi kale añi ap nöp udöm, nibin ñi pai amilip kale gau kalip abad mid aij gipal bi gau nöp niŋmim udmim. ¹³Wög gi ñeb nibi bi gau wög kale gi aij geinaböl u, nibi bi Jisas niŋ udpal aŋ u hib aij udöm, Krajs Jisas nip niŋ ud pidöŋ gi mideinaböl.

¹⁴Yad nöp yiŋid ninabin, a gem, nöp köp i kalı kliñ rikabin. ¹⁵Pen yiŋid nagnabin u, ne köp i ud niŋmön, hon God nibi bi nipe, nibi bi God pör kamiŋ midöp u nip niŋ udun cöc nipe midpun gau, hon aigöl gun gi aij ginabun u, niŋnabön. Hon God nibi bi nipe gau, jim ñöl ram padö klö yabiŋ rö midno me, manö niŋö nipe u ur ginim rö lagöp.

¹⁶Niŋö nöp, God manö nipe hagöp u manö niŋö yabiŋ hagöp:

Krais Jisas bi hañ romaŋ lö, nibi bi nip waiö niŋla.

God Ana, Jisas gi aij yabiŋ nöp göp, a ga.

Ejol kumi kabö adö laŋ au nip niŋla.

Nibi bi ram minöŋ gau gau ajöm,
manö aij nipe nibi bi gau kalip hag ñeila.

Nibi bi ram minöŋ gau nip niŋ udla.

Nap nipe nip ud mailö aij unbö ke halö
kumi kabö adö laŋ au ud ara.⁵

God manö aij hag ñabun, a ginaböl u pen manö piral hagnaböl

4 ¹God Ana waiö hagöm hagab, “Ñin hain nibi bi rimnap Krajs Jisas manö aij niŋ udla u arö göm, kijaki manö piral anibu niŋöm, kijaki aiön pi yam nipe gau manö piral hag ñibal u niŋ udöm adö anibu nöp hain ginaböl,” a gab. ²Nibi bi kijaki manö piral hag ñibal gau, kale nagi

⁴ 3:7 2Ko 8:21 ⁷ 3:11 Dai 2:3 ⁵ 3:16 Jon 1:14; 2Pi 3:3; 1Jn 2:18

adö u aij, nagı adö u naij, a gi gasi niŋagpal. Gasi rimid magö kale u, u aij, u naij, a giböp, pen gasi rimid magö kale u ain miŋaŋ rö lau inö böŋ nöp hir ga. Kale manö piral nöp hag ņibal. ³Nibi bi anıb gau manö piral hagöm hagpal, bi gau nibi udagöl, nibi gau bi udagöl, a gıpal. Kale hagpal, nan magö anıb gau nan ņıneb pen nan magö anıb gau nan ņıŋagep asi masi göl, a gıpal. Pen God nıpe nan magö gi löm, nibi bi yıp niŋ udöm manö niŋö yad niŋbal gau, kale nan magö gau magöŋhalö aij, a göm, ņıŋnaböl, a göm, gi la. ⁴God nan gi la gau magöŋhalö aij u nöp gi la. God nan magöŋhalö aij gi la midöp gau me, hon nibi bi nan ap asi masi gagnabun. Nan aij gi la midöp gau, magöŋhalö aij, a gun, ud ņıŋnabun. ⁵Nihön ginig: God nıp sabe gun, aij a göp, a geinabun u, God manö nıpe hagöp rö, nan magö anıb gau magöŋhalö ke kamiŋ aij rö nöp midnab.

Nibi bi gau kalıp hag ņi aij gimön

⁶Manö hagabin i, naŋin namam rimnap gau kalıp hag ņi aij geinabön u, ne Kraıs Jisas wög gi ņeb bi aij mideinabön. Ne nöd ņi pro midmön, Kraıs Jisas manö aij nıpe nöp hag ņila u niŋ aij gimön, hagöp rö nöp hain gimön, gi dammön, uri u rö nöp manö aij u niŋmön hain gabön. ⁷Pen aiud yiŋariŋ gau hag amił apıl gıpal gau niŋagmön. Ne kłö gimön, God nıp aij ginab adö u nöp gi midaimön. ⁸Nibi bi rimnap kłö göm eksais gıpal gau, haŋ romaŋ kale kłö ginab. Pen ne kłö gimön, God Manö hagöp rö nöp geinabön u, kłö ke udnabön. God nıp aij ginab adö u nöp geinabön u, ram minöŋ ił i mideinabön ņin i abe, ram minöŋ adö laŋ au mideinabön ņin u abe, mid aij ginabön. ⁹Manö hagnig gabin anıb i, manö niŋö yabił, a gimön, böŋ nöp niŋ udmön. ¹⁰God pör kamiŋ midöp u niŋ udpun u me, gasi halö midpun. Kraıs Jisas nıpe nibi bi gau magöŋhalö ud kamiŋ yunabin, a göm, uma. Nibi bi Kraıs Jisas anig ga u niŋ udeinaböl gau, God pör kamiŋ midöp u kalıp magöŋhalö böŋ nöp ud kamiŋ yunab. Hon gasi adö aŋi anıbu nöp niŋun, wög kłö gi midpun. ^v

¹¹Manö hagabin i, ne nibi bi gau kalıp hag ņaimön niŋöl. ¹²Nibi bi rimnap, nöp bi praj, a göm, manö hagnabön u niŋagnaböl rö löp u, ne niŋ aij gimön. Pen ne gi aij gimön nöp gö arö, nibi bi Kraıs Jisas nıp niŋ udpal gau, ne manö aij hagpan rö, ne gi aij gıpan rö, ne nibi bi midmagö liban rö, ne Kraıs Jisas nıp niŋ ud pidöŋ gıpan rö, ne nagı ubiŋ aij adö u nöp arabön rö niŋöm, kale ke u rö nöp ginaböl. ^w

¹³Yad ninabin u pen yıp abad midpan ņin i, nibi bi gau kalıp God Manö u amgö li hagöl gi, manö ił u hag ņöl gi, gi midaimön.

¹⁴Pen nöd gau nibi bi Kraıs Jisas niŋ udpal kalıp bi abadep bi gau, ņimagö kale ud nabic adö ne u löm, God kalıp gasi ņö, ne hainö nihön

^t 4:3 Jen 9:3; Ro 14:6; 1Ko 10:30-31 ^u 4:7 1Di 1:4 ^v 4:10 1Di 2:3-4 ^w 4:12 Dai 2:15

nihön rö ginabön manö u haglö, God nöp nan aij ke ña u hauł gagmön.^x
 15 Nan hagajin i, ne gasi adö añi nöp niñmön, kłö yabił gimön. Anig
 geinabön u, ne Kraiś Jisad adan aij nipe u kłö gimön, gi dö gi arabön u,
 nibi bi gau magöñhalö niñnaböl. 16 Ne niñ aij gimön, God Manö hagöp rö
 nöp göl gi midaimön. Niñ aij gimön, God Manö hagöp rö nöp gasi niñöl
 gi midaimön. Anig göl kłö gi dam dam gi mideinabön u, ne ke abe, nibi
 bi manö ne niñnaböl gau abe, kalip ud kamiñ yunabön.

Krais nibi bi nipe gau kalip abad mid aij gimön

5 1 Bi nap bi rimnap kalip hag gagmön; nap ne ke hag ñi aij gipan rö
 u, kalip u rö nöp hag ñimön. Bi praj gau, namam ne ke gi aij gipan
 rö u, kalip u rö nöp gimön. 2 Nibi majö gau, name bi ne ke gi aij gipan
 rö u, kalip u rö nöp gimön. Nibi praj gau, nañin ne ke gi aij gipan rö u,
 kalip u rö nöp gimön. Ne gasi aij adö u nöp niñmön, gasi naij rimnap
 niñagmön.

Nibi yadu

3 Nibi yadu ñi pai kale midagöp gau kalip abad mid aij gimön. 4 Pen
 nibi yadu ñi pai kale rimnap midaiöl, kalip hagaimön, Kraiś Jisad nip niñ
 udpal rö, nipis nime bi nöd kalip nan magö ñimidäl rö, uri kalip pen nan
 magö ñöm abad aij göl. Anig geinaböl u me, God nip aij ginab.

5 Nibi yadu ke halö yabił midöp u, nipe God añi yip abad mideinab,
 a göm, sidö añ sib añ yañ God nip sabe göl gi nöp midöp. 6 Pen nibi
 yadu miñ miñ gi ajpal gau, kamiñ midpun a göm niñbal u pen umeb rö
 midpal. 7 Manö hagabin anibi, nibi bi gau kalip hag ñi aij gimön niñöm
 nibi yadu abe ñi pai bi kale gau abe manö anibi niñöm hain gilö, kalip
 manö ap midagnab.

8 Pen nibi bi an, nibi bi nipe ke yabił gau, nipis nime bi nipe ke gau,
 ud aij göm nan niñeb ñöm gagnab u, nipe Kraiś manö aij nipe u arö göm
 anig ginab. Nibi bi Kraiś nip niñ udagpal gau, naij yabił göp anibu rö
 gapal.

9 Pen nibi yadu rimnap hagöm, “Hib hon u nibi yadu gau aip kali kłiñ
 rikmim hanip abe nan niñeb nan gau ñimim,” a gaiöl, niñ aij gimim hib
 kale udmim. Nibi miñep mi unbö ñin juöl miñhau niñgañ (60) ina, bi añi
 ap nöp udö uma, nibi yadu gau nöp udmim. 10 Nibi yadu nibi bi rimnap
 niñlö aij ginab nibi yadu u nöp udmim. Nibi nagi aij adö u nöp göm, ñi
 pai pro abad mid aij göm rimid ukö mid aij gipal gau, nibi bi gau nibö
 aulö ud aij göm nan magö ñöm, nibi bi Kraiś nip niñ udpal gau kalip wög
 rimnap gi ñöm, nibi bi ułham midöm gasi miłö li midpal gau kalip ud aij
 göp, nibi yadu u nöp udmim. 11 Nibi yadu miñep lagpal rimnap, hib kale

^x 4:14 2Di 1:6

udagmim. Krais níp cig ginabun a ginaböl u pen mid damöm, midmagö kale piŭu gö, bi hain nibö udun níp cig gun, a göm, Krais níp arö göm bi hain nibö udnaböl. ¹²Manö kale ke nöð hagla u rib junaböl u, God niŋö najj gö, manö mideinab. ¹³Pen nibi yadu miŭep lagpal gau, wög yabiŭ gagöm, yihariŋ ram ram gi ajöl göm, nibi bi rimnap hag juöl gi, manö piral hagagep gau hagöl gi, anig gipal anig gipal, a göl gi, gi mideinaböl.^y ¹⁴Nibi yadu kale bi hain nibö udöm, ñi pai riköm, ram kale ke wög göm, mid aij ginaböl u aij. Mid aij ginaböl u, nibi bi God níp mulu lugö niŋbal gau, hanip hag juöl rö lagnab.^z ¹⁵Pen nibi yadu rimnap Krais Jisas níp arö göm hadö Seden níp hain gipal.

¹⁶Manö ap, nibi Krais Jisas níp niŋ udpal gau, nibi yadu yam kale ke ap midainim, kale ke abad midaiöl. Anig gilö me, nibi bi Krais níp niŋ udpal gau jim ñöl, nibi yadu ke halö yabiŭ midpal gau nöð abad mideinaböl. Wasö u, nibi yadu iru midlö, uŭham yabiŭ abad mideinaböl.

Nibi bi Krais niŋ udpal gau kalip bi abad midep bi gau

¹⁷Bi kale nibi bi Krais Jisas niŋ udpal gau kalip abad mid aij gipal gau, nibi bi Krais niŋ udpal gau, bi aniŭ gau rö kalip ud aij göm pe aij ñöl. Bi klö göm Krais manö aij u hag ñi ajaböl gau abe, bi klö göm Krais manö aij u nibi bi niŭe kalip hag ñaböl gau abe, bi aniŭ gau rö kalip ud aij göm pe aij ñöl.

¹⁸God Manö kali kŭiñ riköm hagla, “Nan wid magö abhib jaklö, magö gau ke löm, cög gau ke löm gaŋ, a gimim, kaj kau paŋid dammim, wid magö rimnap niŋnaböl, a gimim, meg magö kale nagi li ribik gagmim; wög gipal rö u, rimnap niŋniŋ niŋöl,” a gila. Pen manö ap hagla, “Bi wög gipal gau, pe ñeb,” a gila.^a ¹⁹Bi aŋi ap nöð apöm hagnab, “Nibi bi Krais niŋ udpal kalip bi abad midep bi u, anig göl anig göl gi najj göp,” a gainim u, niŋagmön. Nibi bi miŭöp aka nibi bi miŭau niŋaŋ rö niŋöm, apöm hagaiöl u, niŋö hagpal rö löp, a gimön, niŋmön.^b ²⁰Nibi bi Krais niŋ udpal kalip bi abad midep bi u, nan si nan najj göp u arö gagnab u, Krais nibi bi am magum ginaböl ñin u, magöŋhalö niŋmidlö niŋöl gi, níp hag gimön. Anig geinabön u, nibi bi rimnap niŋöm, ana udöm, hainö anig gagnaböl.^c

²¹Bi yad gau gi najj gagpal, bi kale gau nöð gi najj gipal, a gimön, gasi u niŋagmön. Manö iŭ midainim u, niŋ aij gimön nöð, hagnmön. Nöð manö anibi yihariŋ hagagabin; God, Krais Jisas, ejol niŭe hag la gau niŋmidlö niŋöl gi hagabin.

²²Pen Jisas nibi bi kalip abadep bi gau, yŋid ñimagö ne nabic kalip adö u limön, wög aniŭu hag lagmön. Nibi bi rimnap nan si nan najj gaiöl

^y 5:13 2De 3:11 ^z 5:14 1Ko 7:9 ^a 5:18 1Ko 9:9; Mad 10:10 ^b 5:19 2Ko 13:1

^c 5:20 Ep 5:11

u, ne aip gagmön. Ne bi asij midagöp rö nöp midaimön. ²³Pen nöp nan pör pör göm, yuö hauub u, ne uri ñig nöp ñiñagmön, ñig wain pro pro rimnap halö ñiñmön.

²⁴Nibi bi nan si nan naj gipal u, rimnap waiö gilö, yiñid nöp niñun manö hag gipun. Pen nibi bi rimnap nan si naj agamij pi göl gilö, yiñid niñagnabun. Hainö niñnabun. Wasö u, God manö kub hagnab ñin u nöp waiö linab. ²⁵Pen anib unbö rö nöp, nibi bi kale nibi bi rimnap kalip gi aij geinaböl u, rimnap waiö midö, yiñid nöp niñnabun. Pen yiñid niñagnabun u, pi göl midainim rö lagöp.

Nibi bi nagi wög gep gau

6 ¹Krais nibi bi nipe rimnap kale nagi wög gep nibi bi midpal gau, bi kub kalip rau daula gau ud aij göl. Anig geinaböl, nibi bi rimnap niñöm, God nip hag juöm, Krais Jisas manö aij hag ñibun u hag juöm, gagnaböl. ^d ²Pen nibi bi Krais nip niñ udpal gau, bi Krais nip niñ udpal rimnap kalip nagi wög gi ñöl gi, gasi naj niñöm, Krais nibi bi mam hon ke gau nihön ginig kalip nagi wög gabun, a göm, hagagöl. Mam aij hon Krais nip niñ udpal gau kalip wög gi ñibun, a göm, wög kalip u gi aij yabił göl. Manö kali kññ rikabin i nibi bi gau kalip hag ñi aij gö niñöl. ^e

Nan iru udun, a göm, gasi u niñbal

³Nibi bi rimnap, Bi Kub hon Jisas Krais nipe manö aij haga u abe, manö aij nipe pör hag ñibun u abe arö göm, manö ke rimnap hag ñinaböl gau, ^f ⁴hon nöp nibi bi kub midpun, a göm, hauł alöm gasi midagö, anig gipal. Anib u, nibi bi rimnap kalip gasi naj niñöm, manö magö adö u nöp pen pen hag amil apil göm, nibi bi rimnap niñlö mulu lugö, kal juöm, manö naj hagöm, gasi naj niñbal. ⁵Kale Jisas manö niñö nipe u arö göm, God adan arnabun ułpö kiño mani nan gau udnabun, a göm, gasi naj nöp niñöm, pör pör nöp manö pen pen hagpal. ^g

⁶Pen hon Krais Jisas niñ udun, nan hon hadö midöp u ñiñi linabun u, hon nan aij yabił ap udun, mid aij yabił ginabun. ^h ⁷Ami bi hanip yag daula ñin u, nan rimnap halö udun dauagno. Pen umnabun ñin u, u rö nöp nan rimnap halö udun aragnabun. ⁱ ⁸Anib u, nan niñeb rimnap, walij hon rimnap midainim, nan hon rö pro me u, a gun. ⁹Pen nibi bi nan iru udun a göm gasi niñbal gau, hauł alö, gasi añi anibu kalip łip gi ud arö, wal nan niñniñ aulö, hel udö, adij ilön kub udpal u rö kalip ginab. Kalip böñ nöp naj ginab. ¹⁰Nibi bi ułpö kiño kibap mani nan gau midmagö libal gau, nan si nan naj adö ke ke iru nöp gipal. Rimnap gasi anibu niñöm, God nip gasi u arö göm, mid aij gagöm, kalip ke mög naj yabił göp. ^j

^d 6:1 Ep 6:5 ^e 6:2 Plm 16 ^f 6:3 Gal 1:6-9 ^g 6:5 2Di 3:8; 4:4; Dai 1:14 ^h 6:6 1Di 4:8; Plp 4:11-12; Hib 13:5 ⁱ 6:7 Job 1:21 ^j 6:10 Ep 5:5

God nan ñimagö adö nöp li ña u, ud aij gimön

¹¹Dimodi. Ne God bi nipe midpan u me, nan naj nan piral hagajin i magöñhalö hil gimön, gi aij gimön, God hagöp rö nöp gimön, Krai Jisas niñ udmön, nibi bi gau midmagö limön, klö gimön gi dammön, bi agamij hain rikmön, gi midmön.^k ¹²Ne Jisas niñ udpan rö, ñin rimnap miñör auö, ulham mideinabön, pen ne klö gimön, Krai manö aij u hain gimön. Nibi bi iru niñmidlö niñöl gi, yad Krai Jisas nip niñ udpin, a gina ñin anibu, nipe pör midep magö u nöp ñöb. Pör midep magö anibu ud pidöñ gimön.^l

¹³God nan gau magöñhalö kamiñ magö ñöb u abe, Krai Jisas Podias Pailod nip manö kabö göl haga u abe, kale niñ midlö niñöl gi, nöp klö gem hagabin,^m ¹⁴manö nöp hagabin i magöñhalö niñ aij gimön, hain gimön, gi aij gimön gö arö, Bi Kub hon Jisas Krai ado gi aunab. Ne aniñ geinabön, nibi bi rimnap niñöm nöp hag juöl rö lagnab. ¹⁵Jisas ado gi aunab ñin anibu, God nipe ke hag la. Ñin hag la ñin anibu nöp Jisas nipe kauyañ ado gi aunab. God Bi aij ke yabiñ. Nipe añi nöp nan gau magöñhalö abad midöp. Nipe kiñ gau magöñhalö Kiñ kale midöp. Nipe bi kub gau magöñhalö Bi Kub kale midöp.ⁿ ¹⁶Pen nipe añi nöp umnim rö lagöp; pör yabiñ nöp mideinab. Mailö aij nipe u ke yabiñ midöp. Nibi bi rimnap nip amgö niñagpal yabiñ; nip amgö magö niñeb rö lagöp. Nibi bi ap nipe midöp söl au aröl rö lagöp. Nipe God Bi klö yabiñ unbö ke u, nibi bi magöñhalö niñöm, hib nipe u pör pör nöp haglö adö arañ. Anib unbö rö aij.

¹⁷Nibi bi utpö kiño kibap mani nan iru midöp gau kalip hagaimön, hon nöp nibi bi ke yabiñ midpun, a göm, nan yiñid hir ginab gau gasi niñagöl; God hanip nibi bi abad midöm, mid aij ginaböl, a göm, nan aij aij iru nöp hanip pör ñab u nöp niñ udöm, gasi halö midaiöl.^o ¹⁸Anib u, kalip hagaimön, nan iru midöp rö, nibi bi gau ud aij göm, kalip mög niñöm, nan kale rimnap kalip hañowañö ñöl. Kale nibi bi rimnap kalip gi aij göm, gi ud arlö ud arlö, kalip iru gagnim. ¹⁹Anib unbö rö geinaböl u, kale nan aij yabiñ kale ap mideinab God ram minöñ nipe kumi kabö adö lañ au, niñöm kale amöm kamiñ pör midep magö u böñ nöp udöm, pör nöp pör nöp kamiñ mideinaböl. Kamiñ midep anibu, kamiñ niñö yabiñ.^p

²⁰Dimodi. God nan ñimagö adö nöp ñi la u, ud aij gimön. God nip gasi niñagöm manö piral manö yiñariñ pör pör hag amil apil gipal gau abe, manö hauñ alö pen pen hagaböl gau abe, udagmön. ²¹Nibi bi rimnap, manö piral kale anibu udöm, uri God Manö kabö rö niñbun, a göm, ke padö u aramöm, Jisas manö aij nipe niñ udla u böñ nöp arö gipal.

God nöp mög niñöm, abad midainim.^q

^k 6:11 2Di 2:22 ^l 6:12 1Ko 9:25-26; 2Di 4:7 ^m 6:13 Jon 18:36-37 ⁿ 6:15 Rep 17:14

^o 6:17 Luk 12:20 ^p 6:19 Mad 6:20 ^q 6:21 1Di 1:6; 2Di 2:18